

Hugo Bouter e.a.

Vragen over het apostelschap

‘Ben ik geen apostel? Heb ik niet Jezus onze Heer gezien?’

1 Korinthiërs 9:1

Enkele vragen: Wat is een apostel? Wat is het verschil tussen ‘apostelen’ en ‘discipelen’? Hoe en wanneer hebben de apostelen van het Nieuwe Testament hun opdracht gekregen? Hoe zit het met de apostel Paulus? Zijn er vandaag de dag nog apostelen?

In Lukas 6:12-16 lezen we dat de Heer Jezus naar de berg ging om te bidden en de nacht doorbracht in het gebed tot God. Toen het dag was geworden, riep Hij Zijn *discipelen* bij Zich en koos er twaalf van hen uit, die Hij ook *apostelen* noemde. En dan volgen de namen van de twaalf apostelen.

In Markus 3:13-19 gaat het over dezelfde gebeurtenis, de roeping van de twaalf, en daar vinden we een aanwijzing wat hun apostelschap inhield. De twaalf werden aangesteld, opdat zij bij de Heer zouden zijn ‘en opdat Hij hen zou uitzenden om te prediken en om macht te hebben de demonen uit te drijven’ (vs. 14-15). In Markus 6 vinden wij dan de uitzending van de twaalf. In Mattheüs 10 blijft de zending van de twaalf beperkt tot de steden van het land Israël. Na de opstanding van de Heer wordt de opdracht om te prediken uitgebreid tot alle volken.

De volgelingen van een leraar of godsdienstig leider werden aangeduid als discipelen of leerlingen. Door Zijn openbaar optreden had Jezus vele volgelingen. Sommigen waren echt geïnteresseerd in Zijn leer, maar anderen volgden Hem uit nieuwsgierigheid, in de hoop een wonder te zien. Weer anderen volgden Hem vanwege het voedsel dat ze van Hem kregen (Joh. 6:2, 26).

Velen van deze discipelen keerden zich van Hem af, toen Hij dingen zei die ze moeilijk te begrijpen vonden of die hun niet aanstonden (Joh. 6:60-66). De twaalf apostelen waren echter gebleven, en de Heer richtte Zich tot hen met de vraag: 'Wilt u soms ook weggaan?' Simon Petrus gaf een prachtig antwoord daarop, mede namens de andere apostelen – hoewel hij toen nog niet wist dat één van hen de Heer zou verraden. Petrus zei: 'Heer, naar wie zullen wij toegaan. U hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat u de Heilige van God bent' (Joh. 6:67vv.). Deze groep volgelingen wordt vaak aangeduid als 'de twaalf'. Zij bleven bij de Heer, totdat Judas Hem verraadde en overleverde aan de overpriesters. Toen verlieten ze Hem allemaal en vluchtten, terwijl Petrus Hem zelfs driemaal verloochende.

Nadat Judas een eind aan zijn leven had gemaakt en de Heer was opgestaan en ten hemel was gevaren, stond Petrus op te midden van de broeders en wees erop dat de lege plaats van Judas door een ander moest worden ingenomen volgens de profetieën van Gods Woord (Hand. 1:15-20; Ps. 41:10; 69:26; 109:8). Iemand van de mannen die de Heer waren gevolgd tijdens Zijn omwandeling op aarde, te beginnen bij de doop van Johannes tot op de dag dat Hij werd opgenomen, moest met de elf nu ook getuige worden van Zijn opstanding. De keus viel op Matthias, 'en hij werd aan de elf apostelen toegevoegd' (Hand. 1:21-26). Het twaalfstal was toen weer compleet. In Openbaring 21:14 is sprake van de twaalf apostelen van het Lam in verband met de twaalf fundamenteën van de muur van het Nieuwe Jeruzalem, de hemelse godsstad.

Uit Handelingen 1 blijkt dat het een bijzonder kenmerk van het apostelschap was, getuigenis af te leggen van Christus' opstanding uit de doden. Hiertoe moest men de opgestane Heer *persoonlijk* gezien hebben (1 Kor. 9:1). Dit gold ook voor Paulus, die een bijzondere ontmoeting met de Heer had op de weg naar Damaskus (Hand. 9, 22, 26). Dit gaf zijn apostelschap een speciaal karakter, doordat de Heer vanuit de hemel aan hem verscheen en hem duidelijk maakte dat Hij één was met de vervolgde gemeente op aarde ('Ik ben Jezus die jij vervolgt').

De bediening van Paulus moet dus worden onderscheiden van die van Petrus en de overige apostelen. De taak van de twaalf had meer betrekking op de Joden, en zij erkenden Paulus als de apostel *van de volken* (Gal. 2:7-9). Aan hem werd later de openbaring toevertrouwd van het geheim van Christus en de gemeente. Barnabas, die Paulus een tijd vergezelde, wordt ook eenmaal een apostel genoemd (Hand. 14:14). Tekenen, wonderen en krachten vormden de bewijzen van het apostelschap (2 Kor. 12:12).

Het is duidelijk dat al deze kenmerken een *hedendaags* apostelschap uitsluiten, omdat ze alleen betrekking kunnen hebben op tijdgenoten van de Heer. De apostelen en ook de profeten van het Nieuwe Testament (denk aan Markus, Lukas, Jakobus en Judas) waren de grondleggers van de gemeente. Paulus had ook als een wijs bouwmeester het fundament gelegd (1 Kor. 3:10-11). De neerslag van het werk van al deze grondleggers hebben wij in de geschriften van het Nieuwe Testament, en in die zin zijn zij ook *permanente* gaven van de verhoogde Christus (Ef. 4:11).

Maar het fundament van de gemeente is eens voor altijd gelegd (Ef. 2:20), en dit kan niet worden gewijzigd of aangevuld door zgn. nieuwe apostelen en profeten. Het is menselijke aanmatiging zich als zodanig te presenteren, of anderen die erkenning te geven. Daarom moet ook het zgn. Petrusambt, het pausschap, worden afgewezen. Dat geldt echter ook voor andere vormen van apostolische aanmatiging, waarbij leraars of gemeenten zichzelf bovenplaatselijk gezag toekennen.

Bron: HB 30-08-2010